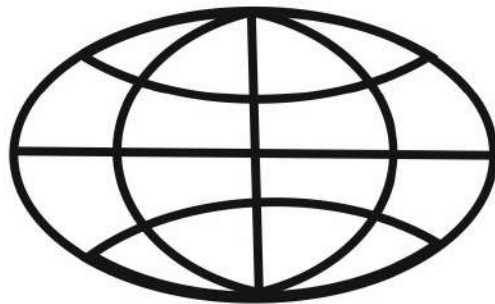


№1, 2023. (Випуск 54)
ISSN 2311-3383

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

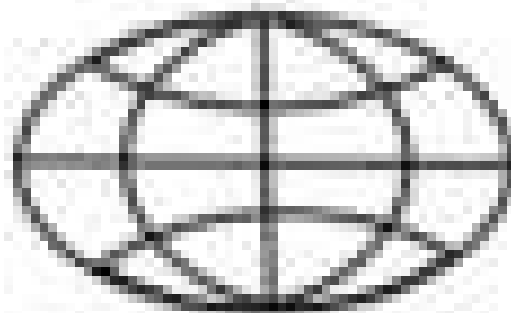


Серія: Географія



SCIENTIFIC NOTES

Тернопільський національний педагогічний
університет імені Євгена Коновальця
National Pedagogical University



Series: Geography

Друкуються за рішенням Вченої Ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ангенштам Пер – д. екологічних (с/г) н., професор, школа лісового менеджменту, Шведський університет сільського господарства (Швеція), Інландський Норвезький університет прикладних наук (Норвегія).

Андрейчук В'ячеслав – д.геог.н., професор, Державна вища школа ім. Папи Римського Івана Павла II (Польща).

Брич Василь – д.економ.н., професор, академік Академії економічних наук, директор Навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій. Західноукраїнський національний університет (Україна).

Ефрос Василь – д.геог.н., професор, Департамент географії. Університет Стефан дель Маре в Сучаві (Румунія).

Заставецька Леся – д.геог.н., професор, завідувач кафедри географії та методики її навчання. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. (Україна)

Кавецький Ігор – д.геог.н., професор, інститут просторового управління і соціально-економічної географії Щецинський університет (Польща).

Ковальчук Іван – д.геог.н., професор, академік Української екологічної Академії Наук, Академії наук вищої освіти України, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри геодезії і картографії, Національний університет біоресурсів і природокористування України (Україна).

Кузишин Андрій – д.геог.н., професор кафедри географії України і туризму, декан географічного факультету. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. (Україна).

Кшеминь Казімеж – д.геог.н., професор, Ягелонський університет (Польща).

Мазбаев Орденбек - д.геог.н., професор, кафедра туризму, Євразійський національний університет імені Л.М.Гумілева (Казахстан)

Максименко Надія - д.геог.н., професор, завідувач кафедри екологічного моніторингу і заповідної справи, Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна. (Україна)

Петлін Валерій – д.геог.н., професор, кафедра фізичної географії, Волинський національний університет імені Лесі Українки.(Україна).

Позняк Степан – д.геог.н., академік Академії наук Вищої школи України, Заслужений діяч науки і техніки України. професор, кафедра ґрунтознавства та географії ґрунтів. Львівський національний університет імені Івана Франка (Україна).

Рудько Георгій – д.геог.н., д.техн.н., д.геол.-мін.н, професор, академік Академії наук Вищої школи України, академік Академії гірничих наук України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки. Голова Державної комісії України по запасах корисних копалин. Кафедра екології, екологічного контролю та аудиту. Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління. (Україна)

Сивий Мирослав – д.геог.н., професор (головний редактор), академік Національної Академії наук вищої освіти України, кафедра географії та методики її навчання. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. (Україна)

Царик Любомир – д.геог.н., професор, (заступник головного редактора), член-кореспондент Української екологічної Академії Наук, академік Академії наук вищої освіти України, завідувач кафедри геокології та методики навчання екологічних дисциплін. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. (Україна)

Чемпрух Йоланта – д.пед.н., професор, Інститут соціологічних наук. Університет Яна Кохановського (Польща).

Царик Петро – к.геог.н., доцент (відповідальний секретар), кафедра географії України і туризму Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. (Україна).

Збірник входить до переліку наукових фахових видань ВАК України.

Свідоцтво про держреєстрацію: КВ № 15878-4350Р від 12.10.2010 р.

Затверджено наказом МОІН № 886 від 02.07.2020р. в якості фахового видання

категорії «Б». згідно рішення Атестаційної комісії за спеціальностями

106. Географія, 103. Науки про Землю, 101. Екологія, 242. Туризм

Збірник входить до української реферативної бази даних "Україніка наукова". Матеріали індексуються Google Scholar, Journal Factor, Jifactor.

Статті опубліковані в журналі отримують міжнародний індекс DOI.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

LBK 26.8

S 34

Scientific Notes Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University. Series: Geography. Ternopil: SMP "Tayp". № 1 (Issue 54). 2023. 284 p.

ISSN 2311-3383 (print) ISSN 2519-4577 (online) DOI <https://doi.org/10.25128/2519-4577>

Publisher Address: 46027, Ukraine, Ternopil, st. M.Kryvonosa 2, cab. 130. Web: <http://nzg.tnpu.edu.ua/>

Founded in November 1997. So 2 times a year.

Published by the decision of the Academic Council of Ternopil National Volodymyr Hnatyuk Pedagogical University.

EDITORIAL BOARD:

Andreychuk Vyacheslav – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II (*Poland*).

Angelstam Per – Doctor of Ecological Sciences, Professor, School for Forest Management, Swedish University of Agricultural Sciences (Sweden), Inland Norway University of Applied Sciences (*Norway*).

Breech Vasyl – Doctor of Economics Sciences, Professor, Academician of the Academy of Economic Sciences, director of the Educational and Scientific Institute of the Latest Educational Technologies West Ukrainian National University.

Efros Vasyl – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Department of Geography, Stefan del Mare University in Suceava (*Romania*).

Kavetskyv Igor – Doctor of Earth Sciences, Professor, Institute of Spatial Management and Socio-Economic Geography, Szczecin University (*Poland*).

Kovalchuk Ivan – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Academician of the Ukrainian Environmental Academy of Sciences, Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Head of the Department of Geodesy and Cartography, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (*Ukraine*).

Kshemin KazImezh – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Jagiellonian University (*Poland*).

Kuzyshin Andrii – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Department of Geography of Ukraine and Tourism, Dean of the Faculty of Geography, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University (*Ukraine*).

Maksymenko Nadya – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Head of the Department of environmental monitoring and protected affairs, V. N. Karazin Kharkiv National University (*Ukraine*).

Mazbaev Ordenbek - Doctor of Geographical Sciences, Professor, Department Tourism, L.M. Gumilev Eurasian National University (*Kazakhstan*)

Petlin Valerii – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Department of Physical Geography, Lesya Ukrainka Volyn National University (*Ukraine*).

Poznyak Stepan – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine. Professor, Department of Soil Science and Soil Geography, Lviv Ivan Franko National University (*Ukraine*).

Rud'ko Georgii – Doctor of Geographical Sciences, Doctor of Engineering, Doctor of Geological and Mineralogical Sciences, Professor, Academician of the Academy of Sciences of the Higher School of Ukraine, Academician of the Academy of Mining Sciences of Ukraine, laureate of the State Prize of Ukraine in the field of science and technology. Head of the State Commission of Ukraine on Mineral Reserves. Department of Ecology, Environmental Control and Audit. State Ecological Academy of Postgraduate Education and Management (*Ukraine*).

Shzempruch Jolanta – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Institute of Sociological Sciences. University Jana Kochanowskiego w Kielcach (*Poland*).

Svviv Myroslav – Doctor of Geographical Sciences, Professor, (), Academician of the National Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine, Department of Geography and its Teaching Methods, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, *Editor in Chief* (*Ukraine*).

Tsaryk Lyubomyr – Doctor of Geographical Sciences, Professor, (). Corresponding member of the Ukrainian Academy of Environmental Sciences, Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine, head of the department of Geocology and methods of teaching environmental disciplines, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, *Deputy Editor-in-Chief* (*Ukraine*).

Zastavetska Lesya – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Head of the Department of Geography and its Teaching Methods, Ternopil National Volodymyr Hnatyuk Pedagogical University (*Ukraine*).

Tsaryk Petro – Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor, Department of Geography of Ukraine and Tourism, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, *Executive Secretary* (*Ukraine*).

The journal is listed as scientific professional editions of Ukraine. Certificate of state registration:

KV-4350R № 15878 from 12.10.2010.

Approved by the order of the Ministry of Education and Science № 886 dated 02.07.2020. as a professional publication category "B". according to the decision of the Certification commission on specialties

106. Geography, 103. Earth Sciences, 101. Ecology, 242. Tourism

Journal is part of Ukrainian abstract database "Ukrainika Naukova". Materials indexed by Google Scholar, Journal Factor, Jifactor.

Articles published in the magazine receive an international index DOI.

Authors of published material are responsible for the selection, accuracy of facts, quotations, proper names and other information.

© Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University, 2022

visit places of their historical residence, and the desire to learn about the cultural characteristics of various peoples and ethnographic groups.

Considering the modern mainly monoethnic character of Lviv region, ethnographic tourism has every reason to become the basis of ethnic tourism in the region. The informational prerequisite for the organization of ethnographic tourism is ethnographic zoning, taking into account the peculiarities of Ukrainian traditional construction and local dialects, which made it possible to distinguish five ethnographic districts: Boyko's, Pidighiria's, Nadsyannia's, Roztotchia-Opillia's, Pobuzia-Styrs's. Within each of these districts, important objects for the development of ethnographic tourism have been identified. Thus, wooden churches, bell towers, museums, and artistic woodwork are of the greatest importance in the Boyko's ethnographic district. The peculiarity of the Pidighiria ethnographic district is the wide spread of folk arts and crafts (shoemaking, ceramics, embroidery), traditional production, in particular, salt. A characteristic feature of Nadsyannia is the noticeable Polish influence on the traditional culture of the Ukrainian people, which is due to both the geographical location and the placement of individual Polish settlements, which gives Ukrainian traditional culture (embroidery, carpet making, traditional sacred construction) a special flavor. The Roztotchia-Opillia ethnographic district occupies a central geographical position in the region and concentrates significant resources for the development of ethnographic tourism, among which the Museum of Folk Architecture and Life in Lviv is of leading importance. Within the boundaries of this district there are notable ancient settlements that already attract large groups of tourists, and centers of weaving and carpet making, ceramics, as well as unique temples. The Pobuzia-Styrs's ethnographic district is located in the central-northern plain part of the region and has many common features with ethnographic Volyn. Landmarks of traditional sacral construction have been preserved within this district, which are of great touristic attractiveness.

Various cultural objects of defensive, residential and sacred purpose, connected with the residence of representatives of ethnic minorities (Poles, Jews, Armenians, Germans) in the region in the past, have every reason to be the objects of interest of foreign and Ukrainian tourists in Lviv region. On the basis of the interconnected use of ethno-cultural resources of the region, it is already possible to plan tourist routes of various lengths, taking into account the possibility of combining different types of tourism, as well as the basic importance of such nodal tourist and recreational centers as Lviv, Truskavets, Morshyn.

Keywords: ethnic tourism, ethnographic tourism, cultural and tourist resources, ethnographic regions of Lviv region, cultural sights of ethnic minorities in Lviv region.

Надійшла 12.03.2023р.

УДК 911.2:[379:745/749(477.82)]

DOI:<https://doi.org/10.25128/2519-4577.23.1.15>

Андрій МЕЛЬНИК, Ірина ЄРКО, Надія МЕЛЬНИК, Роман КАЧАРОВСЬКИЙ

ОСЕРЕДКИ АВТЕНТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК СЕКТОР КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

Визначено сучасну структуру народних художніх промислів Волині, окреслено основні види та осередки художніх народних промислів, що зустрічаються на території Волинської області. Розкрито підприємницький потенціал осередків художніх народних промислів як сектору креативних індустрій. Вивчення особливостей та закономірностей розміщення осередків художніх народних промислів дозволить розширити номенклатуру наявних туристичних маршрутів, створити належну туристичну інфраструктуру поблизу цих об'єктів. Проведено аналіз коефіцієнту забезпеченості даним видом туристично-рекреаційних ресурсів як підґрунтя розвитку пізнавального туризму. Запропоновано комплекс заходів, що дозволять підвищити роль осередків художніх народних промислів у системі пізнавальних туристичних маршрутів, і відповідно збільшити кількість туристів на Волині, сформувавши позитивний імідж краю.

Ключові слова: художні народні промисли, автентична продукція, пізнавальний туризм, креативні індустрії, Волинська область.

Постановка наукової-практичної проблеми та її значення. Волинська земля багата природними ресурсами, що складають основу її туристичного потенціалу, проте вагоме місце у розвитку галузі туризму регіону посідають історико-культурні рекреаційні ресурси, що формують підґрунтя функціонування пізнавального туризму. Окрему нішу в системі історико-культурних туристичних ресурсів займають зразки нематеріальної культурної спадщини – народні художні промисли, що дозволяють

дослідити традиції та колорит волинян, скласти уяву про особливості побуту краю. Культурна компонента історико-культурної спадщини здатна створити жваву зацікавленість потенційних туристів у пізнанні вікової історії рідного краю.

Аналіз останніх досліджень із проблеми. Історико-культурна спадщина Волині стала предметом досліджень переважно істориків, краєзнавців, культурологів. Як туристично-рекреаційний ресурс історико-культурні об'єкти

частково вивчені у монографіях Я. Б. Олійника [15], В. І. Павлова [16], Л. М. Черчик [16; 22], І. В. Єрко [22]. Геопросторове відображення цих досліджень було включене до видання Волинського національного університету імені Лесі Українки «Атлас історії культури Волинської області» [2], а також «Волинська область: Географічний атлас: моя мала Батьківщина» [3]. На сучасному етапі дослідження питання географії функціонування осередків художніх народних промислів присвячена незначна увага. Окремі напрацювання з даної проблематики в розрізі окремих ОТГ Волинської області містяться у наукових працях Н. В. Чир [1; 7-8; 23], З. К. Карпюк [1; 23], І. В. Єрко, Р. Є. Качаровський, О. В. Антипюк [1; 7-8; 23].

Актуальність і новизна дослідження.

Про підвищення ролі творчих індустрій свідчать дані ООН, про те, що обсяг світового ринку творчих індустрій за 10 років зріс удвічі [12]. Подальше відродження та прогресивний розвиток ремесел дозволить істотно покращити базу пізнавального туризму Волинської області, що, у свою чергу, дозволить збільшити кількість потенційних туристів. Вивчення особливостей та закономірностей розміщення осередків художніх народних промислів дозволить розширити номенклатуру наявних туристичних маршрутів, створити належну туристичну інфраструктуру поблизу цих об'єктів, що дозволить збільшити потік туристів, а, отже, і дохід місцевих органів влади. Тому проведення цих досліджень є актуальним і своєчасним.

Мета і завдання, матеріали та методи дослідження. Мета дослідження полягає в аналізі особливостей розміщення осередків художніх народних промислів на території Волинської області, їхньої ролі у формуванні туристичних маршрутів пізнавального характеру. Для вирішення поставлених завдань проведений аналіз наявних картографічних матеріалів, досліджено інформаційний матеріал Міністерства культури та інформаційної політики України, Головного управління статистики у Волинській області, Управління культури, з питань релігії та національностей Волинської обласної державної адміністрації та їх підрозділів при районних державних адміністраціях, інтернет-порталів територіальних громад.

Викладення основного матеріалу і обґрунтування результатів дослідження. Відповідно до Закону України «Про народні художні промисли» [19] народний художній промисел – творча та виробнича діяльність, метою якої є створення художніх виробів декоративно-вжиткового призначення, що здійснюється на основі колективного освоєння і спадкоєм-

ного розвитку традицій народного мистецтва у певній місцевості у процесі творчої праці майстрів народних художніх промислів [1; 9]. Народні художні промисли, народні ремесла – різноманітні культурні техніки виготовлення сувенірних або господарських виробів із звичайних підручних матеріалів з використанням нескладних побутових інструментів. Цей вид промисловості славиться можливістю креативного підходу до роботи за допомогою власних умінь та кмітливості. Обмеженого переліку матеріалів для творчості немає, але найчастіше для створення робіт люди використовують дерево, тканину, папір, метал або пластмасу. Готові вироби несуть у собі не лише естетичне, але й побутове значення для практичного застосування [1-2; 7-8]. Упродовж століть тисячі майстрів – килимарниці, вишивальниці, ткачі, гончарі, різьбярі по дереву, кістці та рогу, майстри декоративного розпису, склороби-гутники, золотарі-ювеліри, ковалі, майстри лозоплетіння і художньої обробки шкіри та багатьох інших професій – створювали речі, необхідні людям у побуті. Кращі з них ми називаємо тепер творами народного мистецтва.

Народні художні промисли в Україні є невід'ємною складовою української культури, вони увібрали в себе риси, притаманні окремим етнографічним регіонам країни і є специфічною складовою історико-культурних рекреаційних ресурсів, однією з найцікавіших у творчості народу [7-8; 10; 12; 17]. Вони існують завдяки спадковості традицій, які передаються із покоління в покоління, розкриваючи самотність і колорит кожного етнографічного регіону. Декоративно-прикладне мистецтво області різноманітне за формою та змістом. Найпоширенішими видами є вишивка, шевство, ткацтво, писанкарство, бондарство, лозоплетіння, плетіння з соломи, різьблення по дереву, гончарство, ковальство [1-3; 10; 13-14; 21-22] тощо.

У загальній структурі експорту України продукція народних промислів і творів мистецтва охоплює лише 0,14 % світового експорту. Для Волинського краю характерним є близько 15 видів художніх промислів. Вдалим прикладом використання творчих індустрій на території України є формування творчих кластерів на базі осередків ремесел «Сузір'я» на Івано-Франківщині, «Оберіг» на Хмельниччині, «Славутич» на Київщині. Їх позитивний досвід можна і треба втілювати на території досліджуваного регіону [12].

Вишивка – один із найпоширеніших видів народного декоративного мистецтва українців; орнаментальне або сюжетне зображення на тканині, шкірі, виконане різними ручними або

машинними швами. Вишивку використовують в українському народному побуті передусім на предметах одягу, в основному на жіночих і чоловічих сорочках. Крім того, вишивки поширені на предметах домашнього вжитку, як наліжники, обруси, наволочки, рушники тощо [1-3; 7]. Композиційне вирішення української вишивки відзначається безмежною фантазією та колоритом. І все ж переважає стрічкова, букетна і вазонна композиції. Кольори української вишиванки загалом відомі в обмеженій кількості й гармонійних сполуках. Найбільше уживані чорна і червона барва або чорна, червоногаряча і жовта. Вишивка сьогодні живе, розвивається, збагачується новими аспектами. Сьогоднішня українська вишивка – результат унікальної духовно-матеріальної еволюції народу [1-3; 7; 10; 13].

Волинська вишивка має багаті та древні традиції, які видно в техніках вишивання, особливій кольоровій гамі, орнаментально-композиційних рішеннях. Найбільш поширені техніки вишивання – це «занизування» («низь»), «хрестик», «гладь». У вишивці переважає насичений червоний колір з крапленнями синього та чорного. Також характерною була вишивка білими нитками – «настилуванням» (лічильною гладдю) у поєднанні з ажурним шиттям: «коленням», «мереженням», «вирізуванням». У ній використовувались зоологічні мотиви, зокрема зображення птахів. На півдні області переважали чорно-червоні кольори, частими були вишивки в чотирьох і більше кольорах. Домінуюча техніка – «хрестик». Переважали рослинні, особливо квіткові орнаменти [5; 10]. Осередки вишивки розміщені по території усієї Волині, найбільше їх на півдні області та на Поліссі. Найвідоміші центри знаходяться у сс. Жашковичі (Павлівська ТГ), Маньків (Затурцівська ТГ), Мишів (Іваничівська ТГ), Овадне (Оваднівська ТГ), Крухуничі (Локачинська ТГ) Володимир-Волинського; Мостище (Камінь-Каширська ТГ), Седлище (Любешівська ТГ), Прилісне (Прилісенська Камінь-Каширського; Вишнів (Вишнівська), Рокита (Дубечненська), Річиця, Замшани (Забродівська ТГ), Здомишель (Ратнівська ТГ), Купичів, Туропин (Турійська ТГ) Ковельського; Журавники (Горохівська ТГ), смт Колки (Колківська ТГ), Вигуричі, Колодеже (Городищенська ТГ), Забороль (Луцька ТГ), Залісці (Копачівська ТГ) Луцького районів [1-4; 6-7; 9-10; 201-22].

Чоботарство або шевство – традиційне ремесло, що являє собою мистецтво виготовлення взуття різних призначень і видів [1; 10; 13]. Взуттям на Волині та Поліссі побутовали личаки та постолі, а також чоботи й жіночі

черевики на шнурівках. Відомі осередки шевства на півдні області: смт Іваничі (Іваничівська ТГ) Володимир-Волинського району; мм. Берестечко (Берестечківська ТГ) Луцького району. Ручне виготовлення взуття шевцями майже зникло, витіснене індустріальним виробництвом за допомогою верстатів і операційних ліній. Також зник і кустарний, одиночний спосіб виробництва взуття, поступившись місцем великим компаніям-виробникам [1-4; 6-7; 9-11; 21-22].

Осередками писанкарства є: сс. Затурці (Затурцівська ТГ), смт Іваничі (Іваничівська ТГ), Нехвороща, Селець (Зимнівська ТГ), Пархоменкове (Устилузька ТГ) Володимир-Волинського району; смт Маневичі (Маневичівська ТГ) Камінь-Каширського; Вівчиськ (Голобська ТГ), Замлиння (Вишнівська ТГ), Колодяжне (Колодяженська ТГ) Ковельського району; Борисковичі (Мар'янівська ТГ), Гірка Полонка, Озеряни (Боратинська ТГ), Годомичі (Колківська ТГ), Забороль, м. Луцьк (Луцька ТГ), Печихвости (Горохівська ТГ), м. Рожище (Рожищенська ТГ), Тростянець (Ківерцівська ТГ) Луцького району [1-4; 6; 9-11; 21-23].

Ткацтво – виготовлення суворох (необроблених) текстильних тканин на ткацькому верстаті шляхом їх взаємного переплетення. Це одне з найдавніших ремесел. Як давній спосіб виготовлення тканин і сьогодні поширене на Волині. Серед художнього ткацтва найбагатшими є килимові вироби – килими, гобелени, доріжки. Із збережених пам'яток народного килимарства відомі гобелени, виткані в м. Горохові (Горохівська ТГ) (XVII–XVIII ст.). Сьогодні хороші зразки ткацького мистецтва (килими, рушники, рядна) можна побачити в м. Володимир-Волинському, сс. Войнин, Павловичі (Затурцівська ТГ), Старий Загорів (Локачинська ТГ) Володимир-Волинського району; Проходи, Угриничі (Любешівська ТГ), Великий Обзир, м. Камінь-Каширський, Невір, Хотешів (Камінь-Каширська ТГ) Личини (Сошиченська ТГ), Прилісне (Прилісенська ТГ) Камінь-Каширського; смт Турійськ (Турійська ТГ) Хворостів (Вишнівська ТГ) Ковельського району; Гірка Полонка (Боратинська ТГ), м. Луцьк (Луцька ТГ), Семки (Колківська ТГ), смт Цумань (Цуманська ТГ) Луцького району [1-4; 6; 9-11; 22].

Макраме – відома з давнини техніка вузлового плетіння. Ймовірно, що техніка якимось пов'язана з технікою створення тканин без використання ткацького верстата [1-2; 6]. На території Волинської області осередки макраме збереглися в сс. Забороль (Луцька ТГ) та Воротнів (Підгайцівська ТГ) Луцького району

[1-4; 6; 9-11; 22].

Бондарство – вид деревообробного промислу, пов'язаний з виготовленням місткостей – бочок, діжок, барил, цебер тощо. Порівняно з теслярством та іншими деревообробними промислами бондарство на Волині поширилося пізніше, проте набуло значного розвитку, особливо на Поліссі. Єдиний осередок бондарства на Волині зберігся в с. Хопнів (Ківерцівська ТГ) Луцького району [1-4; 8-11; 21; 22].

Столярство – найпоширеніша галузь виробництва з виготовлення хатнього начиння з дерева – лав, ослонів, скринь, столів, табуреток та стільців, мисників, ліжок, крім цього віконних рам, рамок для вуликів, дерев'яних частин борін та плугів. Одна із важливих умов столярства, що відзначена ще у цехових статутах, – виготовлення виробів без жодного цвяха за допомогою столярних з'єднань на клею. Волинська земля багато осередками столярства: м. Камінь-Каширський, с. Велика Глуша (Камінь-Каширська ТГ), Ветли (Любешівська ТГ) Камінь-Каширського району; м. Ковель (Ковельська ТГ), Велимче (Велимчанська ТГ), смт Головне, Скрипиця (Головненська ТГ), Смолярі (Старовижівська ТГ), Уховецьк (Колодяжненська ТГ) Ковельського району; Гораймівка, Нічогівка (Колківська ТГ), м. Берестечко, (Берестечківська ТГ), смт Цумань (Цуманська ТГ) Луцького району [1-4; 8-11; 21; 22]

Різьблення по дереву є одним із видів художньої обробки дерева поряд з випилюванням, токарною обробкою. Майстри щедро оздоблювали різьбленням предмети побутового і господарського призначення [10; 13]. Донині збереглися унікальні зразки різьблених виробів – чумацьких маж, саней, різного хатнього начиння, предметів домашнього вжитку. Серед видів різьблення виділяють також випилювання лобзиком по дереву, осередок розташований в с. Древині (Іваничівська ТГ) Володимир-Волинського району. На сьогодні зберігся іконостас Богородчанської церкви та престол Загорівського монастиря, їх тонка різьба доповнена живописними шедеврами Йова Кондзелевича. Основні ознаки поліської різьби – нерясність і нечисленність мотивів [9; 11]. Традиції волинської різьби продовжують майстри в різних частинах області, переважно в лісовій місцевості: м. Нововолинськ (Нововолинська ТГ) Володимир-Волинського району; смт Маневичі, с. Граддя, (Маневицька ТГ), Прилісне (Прилісенська ТГ) Камінь-Каширського району; м. Ковеля (Ковельська ТГ), с. Перевали (Турійська ТГ), Седлище (Старовижівська ТГ) Ковельського району; м. Ківерці (Ківерцівська ТГ), смт Торчин (Торчинська ТГ), с. Грузятин

(Колківська ТГ), с. Мстишин (Боратинська ТГ) Луцького району [1-4; 8-11; 21; 22].

Лозоплетіння – це виготовлення господарсько-побутових та художніх виробів з різноманітної еластичної сировини, одне з найдавніших ремесел. Воно виникло, як і кераміка, раніше, ніж обробка дерева, металу, що потребували відповідних знарядь виробництва [1-3; 10; 13]. Вироби використовували для збереження, транспортування та перенесення продуктів, для виготовлення огорож, господарських приміщень. Лозоплетіння розвивалося в тих місцевостях, де росла лоза. В основі конструкції форм предметів лежить їхня практична доцільність. Найбільш поширеним є виготовлення кошиків, квітів, хлібниць, підставок для вазонів, бутлів, підносів [10; 13]. У Волинській області осередки представлені переважно у південних районах та на Поліссі, зокрема це сс. Мишів (Іваничівська ТГ) Володимир-Волинського району; Галузія (Прилісенська ТГ) Камінь-Каширського району; с. Видраниця (Забродівська ТГ) Ковельського району; Воротнів (Підгайцівська ТГ), Мстишин (Боратинська ТГ) Луцького району. Крім того на Волині, функціонує осередок соломоплетіння у с. Купичів (Турійська ТГ) Ковельського району [1-4; 8-11; 21-22].

Гончарство – виготовлення керамічних виробів, посуду, кахлів, іграшок, прикрас, сувенірів тощо з гончарної глини. На Волині осередки гончарства представлені на півночі в с. Рокита (Дубечненська ТГ) Ковельського району, на півдні в с. Кульчин (Луцька ТГ) Луцького району [1-4; 8-11; 21-22].

Ковальство – обробка металу способом кування. Виробництво заліза та його обробка методом гарячої ковки були відомі на землях сучасної України ще задовго до н. е., що значною мірою було зумовлене багатими покладами червоного і бурого залізняка та болотяних руд [11]. Єдиний осередок ковальства на Волині зберігся в с. Хопнів (Ківерцівська ТГ) Луцького району [1-4; 8-11; 21-22].

Художня обробка шкіри значного розвитку досягла ще в давньоруський період, чому сприяли розвинуте тваринництво, значна кількість звірів у лісах та кліматичні умови, що вимагали теплового сезонного одягу [1-4; 10; 12]. На Волині вичинкою шкіри займаються в сс. Велика Глуша (Камінь-Каширська ТГ) Камінь-Каширського району; Мельниця (Ковельська ТГ) Ковельського району; мм. Берестечко (Берестечківська ТГ), Горохів (Горохівська ТГ), Луцьк (Луцька ТГ) Луцького району [1-4; 8-11; 21-22].

Головними районами обробки каменю

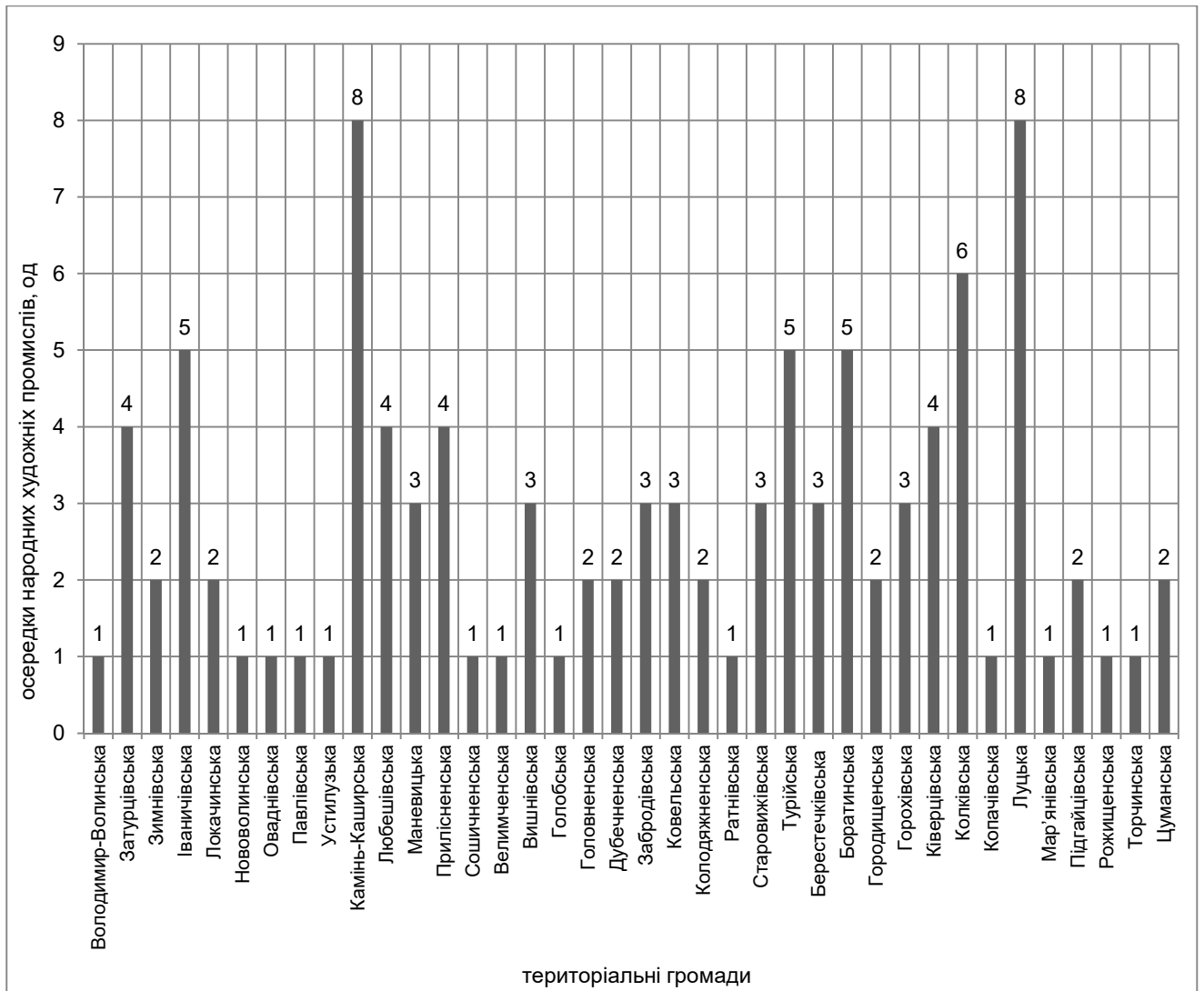


Рис. 1. Геопросторове розміщення осередків народних художніх промислів в розрізі територіальних громад (складено авторами на основі [1-9; 11; 14-15; 17; 20; 21-22])

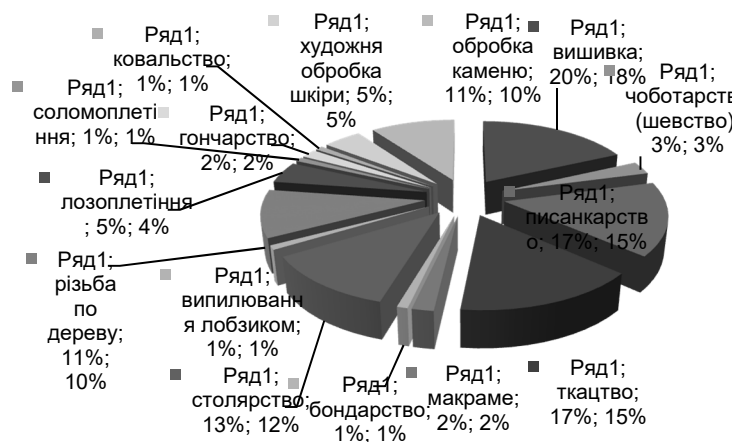


Рис. 2. Структура художніх народних промислів Волинської області (складено авторами на основі [1-9; 11; 21-22])

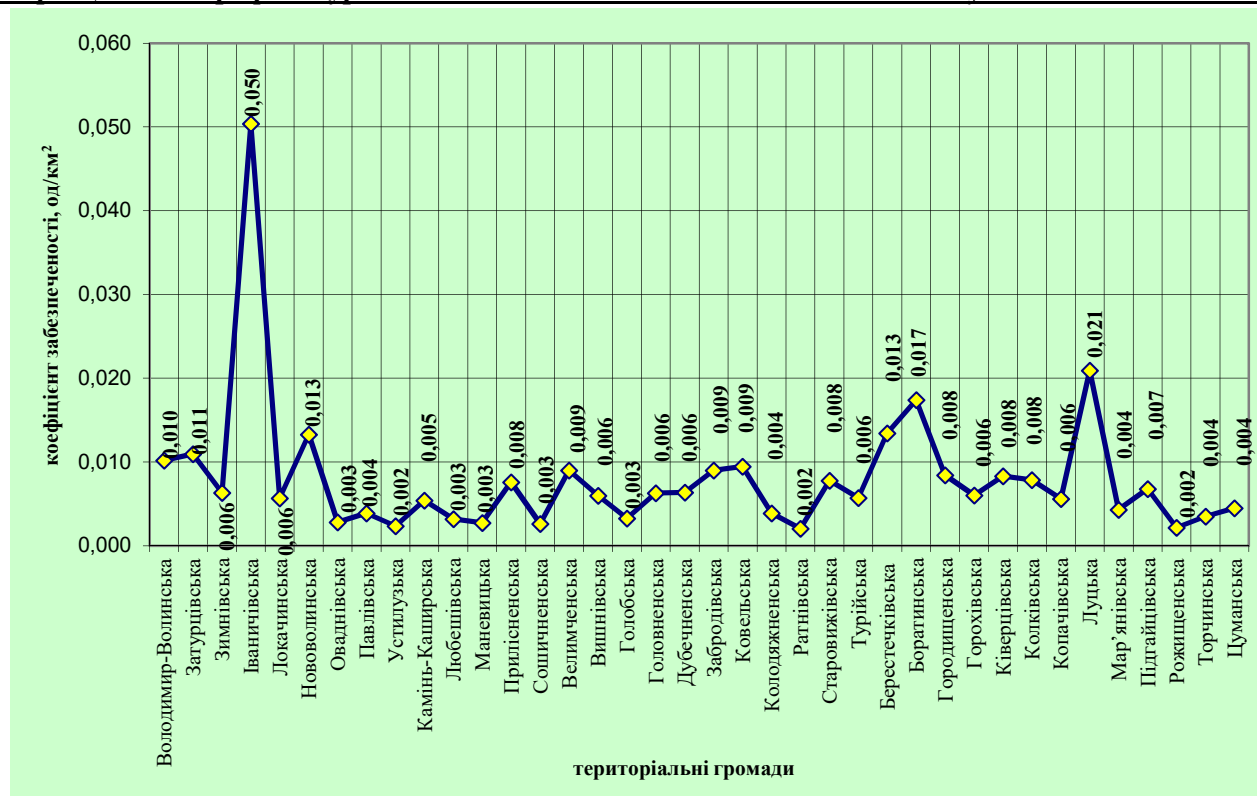


Рис. 3. Коефіцієнт забезпечення територіальних громад Волинської області осередками народних художніх промислів (складено авторами на основі [1-9; 11; 21-22])

були Поділля, Волинське Полісся, Нижнє Подніпров'я, Одещина, Карпати. На території Волині воно поширене в с. Мизове (Старовижівська ТГ) Ковельського району [1-4; 8-10; 20-21].

Загалом на території області розміщено 103 осередки народних художніх промислів у всіх чотирьох адміністративних районах [20] (рис.1) та 38 територіальних громадах (70 %) із 54 утворених ТГ [17]. Найбільша їх кількість зосереджена у Луцькому районі – 39 осередків (38 %), а найменша відповідно у Володимир-Волинському районі – 18 осередків (17 %) районах. Лише у Камінь-Каширському районі народні художні промисли розміщені у 100 % громад. Для більшості громад характерним є наявність одного-двох осередків, проте існують ТГ, де їх істотно більше, наприклад у Луцькій та Камінь-Каширській – по вісім, у Колківській – шість, у Боратинській, Іваничівській та Турійській – по п'ять.

У регіоні представлено 15 видів народних художніх промислів, переважаючими є осередки вишивки (21), писанкарства (18), ткацтва (18) та столярства (13), найменше – бондарства, випилювання лобзиком, соломоплетіння, ковальства та обробки каменю – по одному. Для Володимир-Волинського району характерним є переважання осередків вишивки (28 % осередків у громаді), писанкарства (28 %) та ткацтва (22 %), у Камінь-Каширському – безза-

перечним лідером є ткацтво – вісім осередків або 40%, водночас у Ковельському – домінуючі позиції займають вишивка (27 %) та столярство (23 %), для Луцького – писанкарство (23 %) та вишивка (15 %) є основними осередками. Частка кожного виду промислів у загальній структурі показана на рис. 2.

Нерівномірність розміщення осередків в розрізі адміністративних одиниць впливає і на коефіцієнт забезпеченості територій (рис. 3) осередками промислів як елементів пізнавального туризму. На рис. 3 чітко диференціюється розшарування коефіцієнтів забезпеченості цими об'єктами туризму. У більшості громад він складає від 0,002 до 0,010 од./км². Але існує шість громад, де прослідковується перевищення середніх показників від 0,011 до 0,050 од./км², зокрема найвищі вони у Іваничівській громаді (Володимир-Волинський район) – 0,050 од./км², Луцькій – 0,021 од./км² та Боратинській громаді – 0,017 од./км² (Луцький район).

Провівши аналіз розміщення основних осередків народних художніх промислів, слід відзначити, що вони поширені по всій території Волинської області, мають широкий видовий склад та функціональне призначення. Всі ці промисли вже нині слід включити до туристичних та екскурсійних маршрутів, сформованих як на місцевому (районному), так і загальнообласному рівнях.

Висновки. Найбільш потужні у виробничому та пізнавальному плані об'єкти необхідно долучити до загальнодержавних та транскордонних програм туристичної співпраці. Якнайшвидше на обласному рівні слід розробити програму підтримки існування, відродження, народних промислів як об'єктів історико-культурної та краєзнавчої спадщини Волині, а отже реальних об'єктів туризму. В рамках заходів, передбачених програмою розвитку туризму та рекреації Волинської ОДА, потрібно забезпечити бюджетне фінансування та пріоритетні можливості залучення грантових коштів та іноземних інвестицій для створення належної інфраструктури цих осередків та забезпечення відповідних умов відвідання їх туристами (побудова засобів розміщення, обслуговування та транспортної мережі). Окремим пунктом стоїть сприяння створенню центрів художніх промислів (на кшталт, Опішні, Ізи, Коломиї, Петриківки, які відомі не тільки вітчизняному туристу, але й закордоном, науково-дослідних та музейних установ як музей «Писанка» у м. Коломиї Івано-Франківської області) по вивченню історії, традицій та процесу виготовлення виробів ужиткового мистецтва.

На основі проведених досліджень варто створити навчальні центри, де кожен охочий міг би досягнути мистецтво створення художніх народних промислів. Слід розглянути можл-

вість створення мережі спеціалізованих торговельних закладів, які б спеціалізувалися на продажі сувенірної продукції, формуванні замовлень певних окремих видів промислів чи індивідуальної продукції, ексклюзивних речей, сприяли б популяризації народно-прикладного мистецтва, містили базу майстрів народних художніх промислів, проводили майстер-класи, спрямовані на вивчення певних технік створення цих виробів.

Дуже важливою складовою є інформаційно-рекламна політика в даній галузі, яка б була спрямована на популяризацію пізнавального аспекту функціонування осередків художніх народних промислів. Водночас для формування позитивного іміджу регіону, необхідно забезпечити інформування населення та потенційних туристів за допомогою картографічного матеріалу (зокрема інтерактивного), друкованої продукції (буклетів, флаєрів), засобів ЗМІ про ці об'єкти та локації.

Перспективи використання результатів дослідження. Розвиток осередків художніх народних промислів та ремесел в межах Волинської області є одним з найперспективніших напрямів ревіталізації території, може створити передумови для покращення дизайну середовища, а отже, підвищити рівень привабливості територій для проживання, сприяти акумулюванню людського потенціалу.

Література:

1. Антишок О., Качаровський Р.С., Чир Н.В., Карпюк З.К., Єрко І.В. Народні художні промисли Полісся як елемент етнотуризму (на прикладі ОТГ Волинської області). *Розвиток мистецьких осередків як засіб збереження етнокультури Гуцульщини* : матер. наук.-практ. конф. у рамках проведення Міжнар. мистец. форуму «Барви Карпат» (с. Яворів, Косівський район, Івано-Франківська область, 20 вересня 2019 року). Косів : ПП «Писаний камінь», 2019. С. 52-59.
2. Атлас історії культури Волинської області / відп. ред. Ф. В. Зузук. Луцьк : Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 112 с.
3. Волинська область: Географічний атлас: Моя мала Батьківщина / відп.ред. Т. В. Погурельська К. : Вид-во «Мапа», 2009. 20 с.
4. Володимир-Волинська РДА URL: <http://www.vvadm.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2022 р.).
5. Децентралізація влади URL:<http://decentralization.gov.ua/region/item> (дата звернення 28.01.2022 р.).
6. Камінь-Каширська РДА URL:<http://kamadm.gov.ua/> (дата звернення 18.01.2022 р.).
7. Качаровський Р.С., Антишок О.В., Чир Н.В., Єрко І.В. Осередки вишивки Волинської області як об'єкти пізнавального туризму. *Географія та туризм*: матер. Міжн. наук.-практ. інт.-конф., 26 лютого 2020 року : зб. наук. праць. Харків, 2020. С. 162-169.
8. Качаровський Р.С., Антишок О.В., Чир Н.В., Єрко І.В. Осередки художньої обробки дерева як об'єкти пізнавального туризму Волинської області. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації* : матер. Міжн. наук.-практ. ін.-конф., 31 січня 2020 р. : зб. наук. пр. Переяслав, 2020. Вип. 55. С. 31-34.
9. Ковельська РДА URL:<http://koveladm.gov.ua/> (дата звернення 28.01.2022 р.).
10. Лозко Г.С. Види народних ремесел та художніх промислів. *Українське народознавство. К., 1995. С. 269.*
11. Луцька РДА URL:<http://lutskadm.gov.ua/> (дата звернення 18.01.2022 р.).
12. Мельник А. В., Мельник Н. В., Качаровський Р. С. Перспективи формування творчих кластерів на базі осередків художніх народних промислів Волинської області. *The 1 International Science Conference on Multidisciplinary Research*, January 19-21, 2021, Berlin, Germany. P. 319-321. DOI - 10.46299/ISG.2021.I.I
13. Мікула Н., Данацко О. Кластери народних промислів у підвищенні міжнародної конкурентоспроможності регіону. URL: http://ierjournal.com/journals/12-13/2010_9_Mikula.pdf (дата звернення 10.01.2022 р.).
14. Міністерство культури та інформаційної політики України URL: <https://mkip.gov.ua/> (дата звернення 10.01.2022 р.).
15. Олійник Я.Б., Єрко І.В. Суспільно-географічне дослідження туристичної інфраструктури Волинської області : монографія. Луцьк : ПрАТ «Волинська обласна друкарня», 2014. 164 с.
16. Павлов В. І. Черчик Л. М. Рекреаційний комплекс Волині: теорія, практика, перспективи : монографія. Луцьк : Надстир'я, 1998. 124 с.
17. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII. *Відомості БРВ*. 2015. № 13. 91 с.

18. Про культуру. Закон України від 14.12. 2010 року № 2778-VI. *Відомості ВРУ*. 2011, № 24. 169 с.
19. Про народні художні промисли. Закон України від 21.06. 2001 року № 2547-III. *Відомості ВРУ*. 2001. № 41. 199 с.
20. Про утворення та ліквідацію районів. Постанова Верховної ради України від 17.07.2020 р. № 807-IX. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> (дата звернення 22.01.2022 р.).
21. Управління культури з питань релігій та національностей Волинської ОДА URL: <https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-kulturi-z-pitan-religiy-ta-nacionalnostey/1/> (дата звернення 22.01.2022 р.).
22. Черчик Л.М., Міщенко О.В., Єрко І.В. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку : монографія. Частина 1. Луцьк : Східноєвропейський нац. ун-тет імені Лесі Українки, 2014. 128 с.
23. Чир Н. В., Качаровський Р. С., Карпюк З. К., Антипюк О. В., Єрко І. В. Осередки писанкарства як потенційні об'єкти туризму Волинської області. *Наука і молодь в XXI сторіччі* : матер. V Міжнар. молодіж. наук.-практ. інтернет-конференції. (Полтава, 05 грудня 2019). 2019. С. 364-367.

References:

1. Antypiuk, O. V., Kacharovskiy, R. Ye., Chyr, N. V., Karpiuk, Z. K., Yerko, I. V. (2019). Folk arts and crafts of Polissya as an element of ethnotourism (on the example of OTG of Volyn region). *Development of art centers as a means of preserving Hutsul ethnoculture*. Kosiv: PE "Written Stone". 52-59 [in Ukrainian].
2. Atlas of the history of culture of the Volyn region. (2008). Lutsk: Editorial and Publishing Department "Tower" of Lesya Ukrainka Volyn National University [in Ukrainian].
3. Volyn region: Geographical atlas: My little homeland. (2009). Kyiv: Publishing House "Map" [in Ukrainian].
4. Volodymyr-Volynsk DSA URL: <http://www.vvadm.gov.ua/> [in Ukrainian].
5. Decentralization of power URL:<http://decentralization.gov.ua/region/item> [in Ukrainian].
6. Kamin-Kashirsk DSA URL:<http://kamadm.gov.ua/> [in Ukrainian].
7. Kacharovskiy, R. Ye., Antypiuk, O. V., Chyr, N. V., Yerko, I. V. (2020). Embroidery centers of Volyn region as objects of cognitive tourism. *Geography and tourism*. Kharkiv. 162-169 [in Ukrainian].
8. Kacharovskiy, R. Ye., Antypiuk, O. V., Chyr, N. V., Yerko, I. V. (2020). Centers of artistic woodworking as objects of cognitive tourism of Volyn region. *Trends and prospects of the development of science and education in the context of globalization*, 55. 31-34 [in Ukrainian].
9. Kovel DSA URL:<http://koveladm.gov.ua/> [in Ukrainian].
10. Lozko, H. S. (1995). Types of folk crafts and arts and crafts. *Ukrainian ethnography*. Kyiv [in Ukrainian].
11. Lutsk DSA URL:<http://lutskadm.gov.ua/> [in Ukrainian].
12. Melnyk, A. V., Melnyk, N. V., Kacharovskiy, R. Ye. (2021). Prospects for the formation of creative clusters on the basis of centers of folk arts and crafts of Volyn region. *The I International Science Conference on Multidisciplinary Research*. 319-321. DOI - 10.46299/ISG.2021.I.I [in Ukrainian].
13. Mikula, N., Danatsko, O. Clusters of folk crafts in increasing the international competitiveness of the region. URL: http://iejjournal.com/journals/12-13/2010_9_Mikula.pdf [in Ukrainian].
14. Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine. URL: <https://mkip.gov.ua/> [in Ukrainian].
15. Oliinyk, Ya. B., Yerko, I. V. (2014). Socio-geographical study of the tourist infrastructure of the Volyn region. Lutsk : PJSC "Volyn Regional Printing House" [in Ukrainian].
16. Pavlov, V. I., Cherchuk, L. M. (1998). Lutsk: Nadstyria [in Ukrainian].
17. About voluntary association of territorial communities. Law of Ukraine of February 5, 2015 № 157-VIII. *Information of the Verkhovna Rada*, 13. [in Ukrainian].
18. About culture. Law of Ukraine of 14.12. 2010 № 2778-VI. *Information of the Verkhovna Rada*, 24. [in Ukrainian].
19. About folk arts and crafts. Law of Ukraine of 21.06. 2001 N 2547-III. *Information of the Verkhovna Rada*, 41. [in Ukrainian].
20. About formation and liquidation of areas. Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> [in Ukrainian].
21. Department of Culture on Religions and Nationalities of Volyn Regional State Administration URL:<https://voladm.gov.ua/category/upravlinnya-kulturi-z-pitan-religiy-ta-nacionalnostey/1/> [in Ukrainian].
22. Cherchuk, L. M. Mishchenko, O. V., Yerko, I. V. (2014). Tourist and recreational complex of Volyn region: prerequisites for development. Lutsk: Eastern European Nation. Lesya Ukrainka University [in Ukrainian].
23. Chyr, N. V., Kacharovskiy, R. Ye., Karpiuk, Z. K., Antypiuk, O. V., Yerko, I. V. (2019). Easter painting centers as potential objects of tourism in Volyn region. *Science and youth in the XXI century*. 364–367 [in Ukrainian].

Abstract:

Melnyk A., Yerko I., Melnyk N., Kacharovskiy R. CENTERS OF AUTHENTIC PRODUCTS OF VOLYN REGION AS A SECTOR OF CREATIVE INDUSTRIES

The article examined the definitions of the term "folk art industries" according to the legislation of Ukraine. Folk art works in Ukraine are an integral part of Ukrainian culture, they have taken into themselves the features inherent in separate ethnographic regions of the country and are a specific component of historical and cultural recreational resources, one of the most interesting in the people's creativity. The focus of attention is directed on authentic products of Volyn, which forms a brand of Ukrainian industries. The samples of intangible cultural heritage occupy a separate niche in the system of historical and cultural tourist resources – folk art industries, which allow to study traditions and hue of Volhynians, to make an idea about the peculiarities of life of the region. The UN data show that the global market of creative industries has doubled in the last ten years.

The modern structure of folk art works of Volyn has been defined, the main kinds and centers of folk art, which are found in the territory of Volyn region, are outlined by a brief characteristic of each of them. The entrepreneurial potential of the art folk industries centers as a sector of creative industries has been discovered. The peculiarities of the spatial location of the centers of artistic folk industries on the territory of the region are analyzed in terms of administrative districts and territorial communities. Study of peculiarities and regularities of accommodation of centers of artistic folk crafts will allow to expand the range of available tourist routes, to create a proper tourist infrastructure near these centers.

The analysis of the supply ratio of this type of tourist-recreational resources as a basis for development of cognitive tourism was carried out. The proposed measures will allow to increase the role of these objects in the system of recognizable tourist routes, which in turn will allow to increase the number of tourists in Volyn, and thus to improve the financial condition and create a positive image of the region.

On the basis of the conducted research, it is worth creating training centers where anyone who wants to could learn the art of creating artistic folk crafts. It is necessary to consider the possibility of creating a network of specialized trade establishments that would specialize in the sale of souvenir products, the formation of orders for certain individual types of crafts or individual products, exclusive items, would contribute to the popularization of folk and applied arts, contain a base of masters of folk arts and crafts, conduct master classes, aimed at studying certain techniques of creating these products.

A very important component is the information and advertising policy in this field, which would be aimed at popularizing the cognitive aspect of the functioning of centers of artistic folk crafts. At the same time, in order to form a positive image of the region, it is necessary to inform the population and potential tourists with the help of cartographic material (in particular, interactive), printed products (booklets, flyers), mass media about these objects and locations.

The development of folk arts and crafts centers within the Volyn region is one of the most promising areas of the redevelopment of the territory, can create preconditions for the improvement of the environment design, increase the level of attractiveness of the territories for living, promote the accumulation of human potential.

Key words: folk arts, authentic products, cognitive tourism, creative industries, Volyn region

Надійшла 28.03.2023р.

УДК 338.48

DOI:<https://doi.org/10.25128/2519-4577.23.1.16>

Сергій ФОКІН, Оксана БЕРКОВА, Оксана БОРИСЮК, Марина БУТ

ПОДІЄВИЙ ТУРИЗМ НІМЕЧЧИНИ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Німеччина пройшовши руйнацію Другої світової війни, відбудувала одну з найбільших у світі галузей туризму. Безумовно цей досвід важливий і для України. Україна впевнено прямує до європейської спільноти, але їй необхідно відповідати вимогам ЄС. Тому важливо вивчити досвід Німеччини, який допоможе знайти шляхи відбудови туризму в Україні.

Ключові слова: туризм, подієвий туризм, досвід, Україна, Німеччина.

Постановка науково-практичної проблеми, актуальність і новизна дослідження. З набуттям Україною у червні 2022 р. статусу країни-кандидата на членство в ЄС, вивчення специфіки туризму в кожній країні, що належить до ЄС, набуває особливого значення. Всесвітня туристична організація (UNWTO) вважає одним із найперспективніших напрямів розвитку галузі подієвий, або івент-туризм. Останніми роками поєднання відпочинку з відвіданням масових заходів стає дедалі популярнішим серед туристів. Щороку кількість подій зростає (хоча пандемія COVID-19 загальмувала, а широкомасштабна війна Росії проти України, гальмують даний процес), відповідно зростає і попит на подієві тури. В останній час подієвий туризм є одним з пріоритетних напрямів розвитку у Німеччині, завдяки великій кількості фестивалів, подій та масштабних свят. Досвід організації подієвого туризму Німеччини, та запровадження наявного досвіду в українських реаліях, дає можливість запропонувати нові шляхи до організації подієвого туризму в Україні.

Зв'язок теми статті з важливими науково-практичними завданнями. Дослідження

досвіду надання туристичних послуг, чинників, що впливають на привабливість подієвого туризму Німеччини, дає можливість використання цього досвіду для розвитку українського туризму, дозволяє науково обґрунтувати організацію турів з метою відвідування подій, заходів та свят.

Метою статті є дослідження досвіду організації подієвого туризму у Німеччині.

Завдання статті:

1. Схарактеризувати сучасний стан івент-туризму Німеччини.
2. Дослідити чинники впливу на стан та розвиток подієвого туризму Німеччини.
3. З'ясувати проблеми подієвого туризму Німеччини.
4. Окреслити перспективи розвитку подієвого туризму Німеччини.
5. Можливість використання проведеного дослідження у практичній та науковій діяльності.

Аналіз останніх публікацій за темою дослідження. В останні роки дослідженню подієвого туризму присвятили свої праці такі вчені, як В. Тищенко [4], В. Клочковська, О. Клочковський [1], R.L. Stokes [10], В. Олій-

ГВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

1. **Барна Ірина Миколаївна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
2. **Беркова Оксана Петрівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету.
3. **Борис Ярослав Ярославович** – аспірант кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів Львівського національного університету імені Івана Франка.
4. **Борисюк Оксана Анатоліївна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету.
5. **Бут Марина Григорівна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету.
6. **Варакута Ольга Михайлівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
7. **Вітенко Ігор Михайлович** – кандидат географічних наук, доцент, заступник директора з науково-методичної роботи та міжнародного співробітництва Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти.
8. **Война Інна Миколаївна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.
9. **Войтичук Руслан Андрійович** – магістр кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
10. **Гавришок Богдан Борисович** – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
11. **Ганчук Олена Вікторівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Криворізького державного педагогічного університету.
12. **Глазков Владислав Володимирович** – студент факультету географії, туризму та історії Криворізького державного педагогічного університету.
13. **Голод Андрій Петрович** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.
14. **Денисик Григорій Іванович** – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.
15. **Дністрянська Наталія Іванівна** – кандидат географічних наук, старший викладач кафедри туризму Національного університету «Львівська політехніка».
16. **Дністрянський Мирослав Степанович** – доктор географічних наук, професор кафедри географії України Львівського національного університету імені Івана Франка.
17. **Долинська Олесь Олександрівна** – доктор філософії, доцент кафедри туризму, теорії і методики фізичної культури та валеології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.
18. **Дудник Іван Миколайович** – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету.
19. **Єрко Ірина Володимирівна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Волинського національного університету імені Лесі Українки.
20. **Качаровський Роман Євгенович** – магістр географії, інженер II категорії навчальної лабораторії краєзнавчих атласів кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
21. **Кізіон Алла Григорівна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Вінницького державного торговельно-економічного університету.
22. **Коваль Ростислав Семенович** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.
23. **Кузик Ігор Романович** – доктор філософії, асистент кафедри геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
24. **Кузишин Андрій Васильович** – доктор географічних наук, професор кафедри географії України і туризму, декан географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
25. **Мариняк Ярослав Омелянович** – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України і туризму Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
26. **Мельник Андрій Васильович** – кандидат географічних наук, доцент Інститут природничих наук і туризму Івано-Франківського національного університету нафти і газу.
27. **Мельник Надія Вікторівна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму ДВНЗ «Ужгородський

- національний університет», м. Ужгород.
28. **Мельник Юрій Тарасович** – аспірант кафедри геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
 29. **Мирон Інна Василівна** - старший викладач кафедри географії туризму та спорту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.
 30. **Нетробчук Ірина Марківна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
 31. **Никига Оксана Василівна** – доктор філософії (туризм), викладач кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.
 32. **Новицька Світлана Романівна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
 33. **Пантелєєва Наталя Борисівна** – асистент кафедри географії та методики навчання Криворізького державного педагогічного університету
 34. **Пестушко Валерій Юрійович** – кандидат географічних наук, професор кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету.
 35. **Пушкар Зоряна Миколаївна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Західноукраїнського національного університету.
 36. **Романів Павло Володимирович** – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму Львівського національного університету імені Івана Франка.
 37. **Романчук Ольга Василівна** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української та іноземних мов Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.
 38. **Рудакевич Іван Романович** – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України і туризму Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
 39. **Сайчук Віктор Степанович** - кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету.
 40. **Салій Михайло Васильович** – аспірант кафедри географії України та регіоналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
 41. **Сивий Мирослав Якович** – доктор географічних наук, професор кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
 42. **Стельмах Валентина Юрївна** – кандидат географічних наук, старший викладач кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
 43. **Стецько Надія Петрівна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
 44. **Телегуз Олексій Гнатович** – кандидат географічних наук, доцент кафедри ґрунтознавства і географії ґрунтів Львівського національного університету імені Івана Франка.
 45. **Федін Іван Сергійович** – магістр кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
 46. **Фесюк Василь Олександрович** – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
 47. **Фокін Сергій Павлович** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри міжнародного туризму та країнознавства Національного авіаційного університету.
 48. **Холошин Ігор Віталійович** – кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент, завідувач кафедри географії та методики навчання Криворізького державного педагогічного університету.
 49. **Худоба Володимир Володимирович** – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.
 50. **Худоба Оксана Миколаївна** – аспірант кафедри туризму Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.
 51. **Царик Володимир Любомирович** – магістр екології, аспірант кафедри фізичної географії та методики її навчання . Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
 52. **Царик Любомир Петрович** – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геоєкології та методики навчання екологічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
 53. **Царик Петро Любомирович** – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії України і туризму Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
 54. **Чижевська Лариса Тарасівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної географії Волинського національного університету імені Лесі Українки.
 55. **Шовкун Тетяна Миколаївна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії туризму та спорту Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

56. **Янковська Любов Володимирівна** – кандидат географічних наук, доцент кафедри геоecології та методики навчання екологічних дисциплін Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

INFORMATION ABOUT AUTHORS

1. **Barna Iryna** – candidate of Geographical Sciences, Associate Professor, Department of Geoecology and methods of teaching environmental sciences Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
2. **Berkova Oksana** – candidate of Economics Sciences. Associate professor, Department of International Tourism and Country Studies, Nation Aviation University, Kyiv.
3. **Boris Yaroslav** – postgraduate student, Department of Soil Science and Geography of Soils Ivan Franko National University of Lviv.
4. **Borisyuk Oksana** – candidate of Geographical Sciences, Associate professor r, Department of International Tourism and Country Studies, Nation Aviation University, Kyiv.
5. **But Maryna** – candidate of Geographical Sciences, Associate professor r, Department of International Tourism and Country Studies, Nation Aviation University, Kyiv.
6. **Chyzhevska Larysa** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of physical geography Lesia Ukrainka Volyn National University.
7. **Denysik Grigoriy** – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Head of Department of Geography Vinnitsa Mikhaïlo Kotsiubynskyi State pedagogical University.
8. **Dnistrianska Nataliya** – candidate of Geographical Sciences, Lecturer of Department of tourism Lviv Polytechnic National University.
9. **Dnistrianskyi Mirosław** – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Department of geography of Ukraine of the Ivan Franko National University of Lviv.
10. **Dolynska Olesia** – PhD, associate professor, Department of tourism, theory and methods of physical culture and valeology of Khmelnytsky Humanitarian and Pedagogical Academy.
11. **Dudnyk Ivan** – Doctor of Geography Science, Professor, Head of the Department of International Tourism and Country Studies, Nation Aviation University, Kyiv.
12. **Fedin Ivan** – magister, Department of physical geography Lesia Ukrainka Volyn National University.
13. **Fesiuk Vasyl** – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Head at the Department of physical geography Lesia Ukrainka Volyn National University.
14. **Fokin Serhii** – candidate of Pedagogical Sciences, associate professor, Department of International Tourism and Country Studies, Nation Aviation University, Kyiv.
15. **Hanchuk Olena** – candidate of Pedagogical Sciences, associate professor, Department of geography and its teaching methods State Pedagogical University, Kryvyi Rih, Ukraine.
16. **Havryshok Bohdan** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of Geography and Methods of its Teaching, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
17. **Hlazkov Vladislav** – student of Faculty of Geography, Tourism and History State Pedagogical University , Kryvyi Rih, Ukraine.
18. **Holod Andrii** - Doctor of Economics, Professor, Head of Tourism Department, Lviv Ivan Bobersky State University of Physical Culture.
19. **Kacharovsky Roman** – magister of geography, engineer of the II category of the educational laboratory of local history atlases of the department of physical geography, Lesia Ukrainka Volyn National University.
20. **Kholoshin Ihor** – candidate of Geology-Mineralogical Sciences, Associate professor of Head of Department of geography and its teaching methods State Pedagogical University, Kryvyi Rih, Ukraine /
21. **Khudoba Oksana** – postgraduate, Department of Tourism Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyi.
22. **Khudoba Volodymyr** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of Tourism Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Boberskyi.
23. **Kizyun Alla** – candidate of Geographical Sciences, Associate professor of Department of Tourism and Hotel and Restaurant Business of Vinnytsia State University of Trade and Economicsю
24. **Koval Rostyslav** – PhD in Philology, Associate Professor, Ukrainian and Foreign Languages Department, Lviv Ivan Bobersky State University of Physical Culture.
25. **Kuzyk Ihor** – PhD, assistant of Department of Geoecology and methods of teaching environmental sciences Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
26. **Kuzyshyn Andrii** – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Department of geography Ukraine and tourism Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
27. **Marynyak Yaroslav** – candidate of Geographical Sciences, associate professor of Department of geography Ukraine and tourism Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
28. **Melnik Yuriy** – postgraduate, Department of Geoecology and methods of teaching environmental sciences

- Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
29. **Melnyk Andrii** - candidate of Geographical Sciences, Associate professor of Institute of Natural Sciences and Tourism, Ivano-Frankivsk National University of Oil and Gas.
 30. **Melnyk Nadiia** – candidate of Geographical Sciences, Associate professor Department of Tourism Uzhhorod national university.
 31. **Myron Inna** – lecturer, Department of Geography of Tourism and Sports Mykola Gogol Nizhyn State University.
 32. **Netrobchuk Iryna** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of physical geography Lesia Ukrainka Volyn National University.
 33. **Novytska Svitlana** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of Geoecology and methods of teaching environmental sciences Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
 34. **Nykyha Oksana** – Doctor of Philosophy (Tourism), Lecturer of Tourism Department, Lviv Ivan Bobersky State University of Physical Culture.
 35. **Panteleeva Natalia** – assistant of the department of geography and its teaching methods State Pedagogical University, Kryvyi Rih, Ukraine.
 36. **Pestushko Valerii** – candidate of Geographical Sciences, Professor, Department of International Tourism and Country Studies, Nation Aviation University, Kyiv.
 37. **Pushkar Zoriana** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of Management, Public Administration and Personnel of the West Ukrainian National University.
 38. **Romanchuk Olha** – Doctor of Science in Pedagogy, Professor, Head of the Department of Ukrainian and Foreign Languages, Lviv Ivan Bobersky State University of Physical Culture.
 39. **Romaniv Pavlo** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of Tourism van Franko National University of Lviv/
 40. **Rudakevych Ivan** – candidate of Geographical Sciences, Associate professor, Department of geography Ukraine and tourism Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
 41. **Saichuk Viktor** – candidate of Geographical Sciences, Associate professor, Department of International Tourism and Country Studies, Nation Aviation University, Kyiv.
 42. **Salii Mykhailo** – postgraduate student, Department of Geography of Ukraine and regional studies Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University.
 43. **Shovkun Tetiana** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of Geography of Tourism and Sports Mykola Gogol Nizhyn State University.
 44. **Stelmakh Valentyna** – candidate of Geographical Sciences, Lecturer, Department of physical geography Lesia Ukrainka Volyn National University.
 45. **Stetsko Nadiia** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of Geoecology and methods of teaching environmental sciences Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
 46. **Syvyi Myroslav** – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Department of Geography and methods of teaching Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
 47. **Teleguz Oleksij** - candidate of Geographical Sciences, associate professor, Department of Soil Science and Geography of Soils Ivan Franko National University of Lviv.
 48. **Tsaryk Lyubomyr** – Doctor of Geographical Sciences, Professor, Head at the Department of Geoecology and methods of teaching environmental sciences Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
 49. **Tsaryk Petro** – candidate of Geographical Sciences, Associate professor, Department of geography Ukraine and tourism Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
 50. **Tsaryk Volodymyr** – magister of ecology, graduate student, Department of Geography and methods of teaching Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
 51. **Varakuta Olha** – candidate of Pedagogical Sciences, associate professor, Department of Geography and methods of teaching Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
 52. **Vitenko Ihor** – candidate of Geographical Sciences, associate professor, Deputy Director for Scientific and Methodological Work and International Cooperation of the Ternopil Regional Municipal Institute of Postgraduate Pedagogical Education.
 53. **Voyna Inna** - candidate of Geographical Sciences, Associate professor of Department of Geography Vinnitsa Mikhailo Kotsiubynskyi State pedagogical University.
 54. **Voytychuk Ruslan** – magister, Department of physical geography Lesia Ukrainka Volyn National University.
 55. **Yankovs'ka Lyubov** – candidate of Geographical Sciences, Associate Professor, Department of Geoecology and methods of teaching environmental sciences Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University.
 56. **Yerko Iryna** - candidate of Geographical Sciences, Associate professor Department of Tourism Lesia Ukrainka Volyn National University

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Любомир ЦАРИК, Петро ЦАРИК, Ігор ВІТЕНКО, Володимир ЦАРИК. З ІСТОРІЇ СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ГЕОЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ МАЛИХ РІЧОК ЗАХІДНОГО ПОДІЛЛЯ	4
Ольга РОМАНЧУК, Оксана НИКИГА, Ростислав КОВАЛЬ, Андрій ГОЛОД. ІСТОРІЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ГАСТРОНОМІЧНОГО ПІДА GAULT & MILLAU	13

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ

Валентина СТЕЛЬМАХ, Ірина НЕТРОБЧУК. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ «ОСТРОВУ ТЕПЛА» НАД МІСТОМ НОВОВОЛИНСЬК ТА ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ МІКРОКЛІМАТИЧНИХ ЗМІН	23
Денис ГЛУШКО. ЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОДУКТИВНОСТІ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ ВІД ЗМІНИ ТЕРМІЧНОГО РЕЖИМУ	33
Ярослав БОРИС, Олексій ТЕЛЕГУЗ. ОСОБЛИВОСТІ ГЕНЕЗИСУ АНТРОПОГЕННИХ ҐРУНТІВ ЛЬВОВА	41

ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

Мирослав ДНІСТРЯНСЬКИЙ, Наталія ДНІСТРЯНСЬКА. ЕТНОГЕОГРАФІЧНЕ МАКРО-РАЙОНУВАННЯ УКРАЇНИ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА ОСНОВА РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕТНОПОЛІТИКИ	50
Андрій КУЗИШИН. ПРОСТОРОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ: ОРІЄНТИРИ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	57
Іван РУДАКЕВИЧ. ГЕОПРОСТОРОВІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	68
Андрій ЗУБИК. УКРАЇНЦІ В СЛОВАЧЧИНІ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ 2021 Р.)	78
Михайло САЛІЙ. КРЕМЕНЕЦЬКА РАЙОННА СИСТЕМА РОЗСЕЛЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	95

РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ І ТУРИЗМ

Іван ДУДНИК, Валерій ПЕСТУШКО, Віктор САЙЧУК. ОСОБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ ЛОКАЛЬНОГО РІВНЯ ЯК ГЕОГРАФІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ	109
Григорій ДЕНИСИК, Алла КІЗЮН, Інна ВОЙНА. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ТУРИЗМУ У МЕЖАХ ПОДІЛЛЯ	115
Ігор ХОЛОШИН, Мирослав СИВИЙ, Наталя ПАНТЕЛЄЄВА, Владислав ГЛАЗКОВ. ГЕОТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	123
Наталія ДНІСТРЯНСЬКА. ЕТНІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ	132
Андрій МЕЛЬНИК, Ірина ЄРКО, Надія МЕЛЬНИК, Роман КАЧАРОВСЬКИЙ. ОСЕРЕДКИ АВТЕНТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК СЕКТОР КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ	140
Сергій ФОКІН, Оксана БЕРКОВА, Оксана БОРИСЮК, Марина БУТ. ПОДІЄВИЙ ТУРИЗМ НІМЕЧЧИНИ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	148
Володимир ХУДОБА, Оксана ХУДОБА РЕКРЕАЦІЙНЕ РИБАЛЬСТВО ТА РИБАЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ ЯК ВИД РЕКРЕАЦІЙНО-СПОРТИВНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА ЛЬВІВЩИНІ	158
Тетяна ШОВКУН, Інна МИРОН. ДЕРЕВ'ЯНІ ЦЕРКВИ ЧЕРНІГІВЩИНИ ЯК СКЛАДОВІ ІСТОРІКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	167
Павло РОМАНІВ. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ ТА РЕКРЕАЦІЇ У ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ	178
Ярослав МАРИНЯК, Надія СТЕЦЬКО, Зоряна ПУШКАР. ГЕОПРОСТРОВА СТРУКТУРА ПАЛОМНИЦЬКИХ МАРШРУТІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ	188
Ольга ВАРАКУТА, Богдан ГАВРИШОК. РЕАЛІЗАЦІЯ КРАСЗНАВЧОГО ПРИНЦИПУ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ	200
Олеся ДОЛИНСЬКА. ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	210

КОНСТРУКТИВНА ГЕОГРАФІЯ ТА ГЕОЕКОЛОГІЯ

Наталія ПАНТЕЛЄЄВА, Мирослав СИВИЙ, Олена ГАНЧУК. ЕКОЛОГІЧНА ШКОДА ТА ЕКОЛОГІЧНІ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ, СПРИЧИНЕНІ ПОШКОДЖЕННЯМ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	217
Василь ФЕСЮК, Лариса ЧИЖЕВСЬКА, Руслан ВОЙТИЧУК. АНТРОПОГЕННА ТРАНСФОРМОВАНІСТЬ БАСЕЙНУ Р. ЛЮТИЦЯ	226
Ірина БАРНА. ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ: АНАЛІЗ ВИКЛИКІВ ВОЄННОГО СТАНУ	233
Ігор КУЗИК, Юрій МЕЛЬНИК. ВОДОКОРИСТУВАННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАСЕЙНУ РІЧКИ НІЧЛАВА	240

РАЦІОНАЛЬНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І ОХОРОНА ПРИРОДИ

Василь ФЕСЮК, Ірина НЕТРОБЧУК, Іван ФЕДІН. МЕТОДИКА ТА ПРАКТИЧНА ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ ОСУШУВАЛЬНИХ СИСТЕМ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ (НА ПРИКЛАДІ ОКОНСЬКОЇ ОСУШУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ)	247
Петро ЦАРИК, Любомир ЦАРИК, Ігор КУЗИК, Володимир ЦАРИК. ПЕРСПЕКТИВНІ МОДЕЛІ ЗАПОВІДНОЇ І ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЧОРТКІВСЬКОГО РАЙОНУ	256
Світлана НОВИЦЬКА, Любов ЯНКОВСЬКА. ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВОГО ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «БЕРЕЖАНСЬКЕ ЛІСОМИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	264

ПОСТАТІ, ПОДІЇ, ПОВІДОМЛЕННЯ

ДО 80-РІЧЧЯ ПРОФЕСОРА С. П. ПОЗНЯКА	271
ПАМ'ЯТІ ВЧЕНОГО	274
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	276

CONTENT

HISTORY OF SCIENTIFIC RESEARCH

TSARYK L., TSARYK P., VITENKO I., TSARYK V. FROM THE HISTORY OF MODERN RESEARCH OF GEO-ECOLOGICAL PROBLEMS OF SMALL RIVERS OF WESTERN PODILLIA	4
ROMANCHUK O., NYKYHA O., KOVAL R., HOLOD A. THE HISTORY OF THE GAULT & MILLAU FRENCH GASTRONOMY GUIDE	13

PHYSICAL GEOGRAPHY

NETROBCHUK I., STELMAKH V. FEATURES OF THE “HEAT ISLAND” FORMATION OVER THE CITY OF NOVOVOLYNSK AND WAYS OF OPTIMIZING MICROCLIMATE CHANGES	23
HLUSHKO D. DEPENDENCE OF PRODUCTIVITY OF AGRICULTURAL PRODUCTION IN UKRAINE ON CHANGES IN THERMAL REGIME	33
BORYS Y., TELEGUZ O. , FEATURES OF THE GENESIS OF ANTHROPOGENIC SOILS OF LVIV	41

ECONOMIC AND HUMAN GEOGRAPHY

DNISTRIANSKYI M., DNISTRIANSKA N. ETHNO-GEOGRAPHIC MACRO-REGIONATION OF UKRAINE AS THE INFORMATION BASIS FOR REGIONAL ETHNIC POLICY	50
KUZYSHYN A. SPATIAL DIFFERENTIATION OF THE SOCIAL SPHERE: LANDMARKS OF THE POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE	57
RUDAKEYVYCH I. GEOSPATIAL ASPECTS OF FINANCIAL CAPACITY OF TERRITORIAL COMMUNITIES OF TERNOPIL REGION	68
ZUBYK A. UKRAINIANS IN SLOVAKIA (ACCORDING TO THE RESULTS OF THE 2021 POPULATION CENSUS)	78
SALII M. THE SETTLEMENT SYSTEM OF THE KREMENETS DISTRICT AND FEATURES OF TRANSFORMATION IN THE CONTEXT OF DECENTRALIZATION	95

RECREATIONAL GEOGRAPHY AND TOURISM

DUDNYK I., PESTUSHKO V., SAICHUK V. FEATURES OF LOCAL-LEVEL TOURIST DESTINATIONS AS GEOGRAPHICAL OBJECTS	109
DENISYK H., KIZYUN A., VOYNA I. REGIONAL FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF EXTREME TOURISM WITHIN PODILLIA	115
KHOLOSHIN I., SYVYI M., PANTELEEVA N., GLAZKOV V. GEOTURISTIC POTENTIAL OF GEOLOGICAL MONUMENTS OF THE DNIPROPETROVS'K REGION	123
NATALIA DNISTRIANSKA. ETHNIC TOURISM AS A PROSPECTIVE DIRECTION FOR THE DEVELOPMENT OF THE TOURISM INDUSTRY OF THE LVIV REGION UNDER THE CONDITIONS OF SOCIAL AND POLITICAL RISKS	132
MELNYK A., YERKO I., MELNYK N., KACHAROVSKY R. CENTERS OF AUTHENTIC PRODUCTS OF VOLYN REGION AS A SECTOR OF CREATIVE INDUSTRIES	140
FOKIN S., BERKOVA O., BORISYUK O., BUT M. EVENT TOURISM IN GERMANY: EXPERIENCE FOR UKRAINE	148
KHUDOBA V., KHUDOBA O. RECREATIONAL FISHING AND FISHING TOURISM AS A TYPE OF RECREATION AND SPORTS NATURE USE IN LVIV REGION	158
SHOVKUN T., MYRON I. WOODEN CHURCHES OF THE CHERNIHIV REGION AS MEMBERSHIPS OF HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE	167
ROMANIV P. CONCEPTUAL PRINCIPLES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF ACTIVE TOURISM AND RECREATION IN THE WESTERN REGION OF UKRAINE	178
MARYNIAK YA., STETSKO N., PUSHKAR Z. GEOSPATIAL STRUCTURE OF PILGRIMAGE ROUTES IN TERNOPIL REGION	188
VARAKUTA O., HAVRYSHOK B. IMPLEMENTATION OF THE LOCAL STUDIES PRINCIPLE OF STUDYING GEOGRAPHY BY MEANS OF EDUCATIONAL EXCURSIONS	200
DOLYNSKA O. MEDICAL AND HEALTH TOURISM OF KHMELNYTSKYI REGION, CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS	210

CONSTRUCTIVE GEOGRAPHY AND GEOECOLOGY

PANTELEEVA N., SYVYI M., HANCHUK O. ENVIRONMENTAL DAMAGE AND ENVIRONMENTAL CRIMES AGAINST THE ENVIRONMENT ARISING AS A RESULT OF DAMAGE TO INDUSTRIAL FACILITIES DURING THE WAR IN UKRAINE	217
FESIUK V., CHYZHEVSKA L., VOYTYCHUK R. ANTHROPOGENIC TRANSFORMATION OF THE LYUTITSA RIVER BASIN	226
BARNA I. ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESMENT: THE ANALYSIS OF THE CHALLENGES CAUSED BY MARTIAL LAW	233
KUZYK I., MELNIK Y. WATER USE AS A FACTOR IN THE FORMATION OF ECOLOGICAL SAFETY OF THE NILAVA RIVER BASIN	240

RATIONAL NATURE MANAGEMENT AND CONSERVATION

FESYUK V., NETROBCHUK I., FEDIN I. METHODOLOGY AND PRACTICAL IMPLEMENTATION STUDY THE CURRENT STATE OF DRAINAGE SYSTEMS IN THE VOLYN REGION (ON THE EXAMPLE THE OKONSKA DRAINAGE SYSTEM)	247
TSARYK P., TSARYK L., KUZYK I., TSARYK V. PROSPECTIVE MODELS OF THE CONSERVATION AND ECOLOGICAL NETWORK OF TERRITORIAL COMMUNITIES OF CHORTKIV DISTRICT	256
NOVYTSKA S., YANKOVSKA L. CHARACTERISTICS OF THE FOREST FUND OF THE STATE ENTERPRISE " BEREZHANY FORESTRY AND HUNTING ENTERPRISE	264

FIGURES, EVENTS, NOTICES

TO THE 80TH ANNIVERSARY OF PROFESSOR S. P. POZNIAK MEMORY OF SCIENTIST	271 274
INFORMATION ABOUT AUTHORS	276

Вимоги до матеріалів, які подаються до часопису!

Надіслані статті обов'язково повинні відповідати Постанові президії вищої атестаційної комісії України "Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України" від 15.01.2003р. №7-05/1 і мати відповідні рубрики.

Для публікації матеріалів у нашому журналі необхідно представити до редакції:

- Статтю в редакторі WORD (шриффт Times New Roman, кегль 12, одинарний інтервал) електронною поштою (бажано *.doc і *.pdf версії, особливо у випадку використання у статті формул, схем та графіки), надруковану на папері формату А4, всі поля 20 мм; рисунки, діаграми вставити у текст і представити їх копії у кольоровому та чорно-білому варіантах (*.jpg *.cdr), **обсяг основного змісту статті (без резюме) не повинен бути меншим за 20000 символів (0,5 д.а.);**
- Резюме українською (не менше 50 слів), англійською (500 слів), ключові слова до них, перекладені прізвища імена, по-батькові авторів, назви статей;
- УДК теми статті;
- Список використаної літератури обов'язково оформляти згідно нових вимог (**Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015**), також необхідно подати транслітерований латинкою список літератури (не перекладений), це можна зробити за допомогою сайту – <http://translit.kh.ua/> для української мови та <http://translit.ru/> для російської);
- Відомості про авторів (прізвище, ім'я, по-батькові, місце роботи, посада, науковий ступінь та звання, адреса, телефон, електронна пошта) українською та англійською мовами.

При відсутності однієї з вище перелічених вимог подані матеріали не прийматимуться до розгляду.

Контактні телефони:

(097) 354-14-18 (головний редактор) – Сивий Мирослав Якович
 (096) 500 44 27 (заступник головного редактора) – Царик Любомир Петрович
 (096) 699-48-55 (відповідальний секретар) – Царик Петро Любомирович

E-mail: pitertsaryk@ukr.net, pitertsaryk@gmail.com

Здано до складання 10.05.2023. Підписано до друку 10.06.2023. Формат 60x84/18. Папір друкарський. Умовних друкованих аркушів 28,8. Обліково-видавничих аркушів 28,0. Тираж: 110 примірників.

Свідоцтво про держреєстрацію: КВ № 15878-4350Р від 12.10.2010 р.

Віддруковано з готових діапозитивів у СМП "ТАЙП".